

PATVIRTINTA

Viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos
apskaitos instituto direktoriaus 2006 m.
gruodžio 18 d. įsakymu Nr. VAS-15

37-ASIS VERSLO APSKAITOS STANDARTAS „INVESTICIJOS Į JUNGGINĖS VEIKLOS (PARTNERYSTĖS) SUTARTIES OBJEKTUS“

(Žin., 2006, Nr. 139-5337)

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio standarto tikslas – nustatyti investicijų į jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objektus apskaitos ir pateikimo finansinėje atskaitomybėje tvarką.

2. Šį standartą turi taikyti tiek partneriai, tiek investuotojai pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamų įmonių, bendrai kontroliuojamo turto ir bendrai kontroliuojamos ekonominės veiklos dalių apskaitai ir pateikimui atskiroje ir konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje.

3. Šis standartas netaikomas:

3.1. Parduoti skirtoms investicijoms į pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis kontroliuojamas įmones, kurių apskaitai turi būti taikomos 18-ojo verslo apskaitos standarto „Finansinis turtas ir finansiniai išsipareigojimai“ nuostatos.

3.2. Investicijoms, kai vienas iš investuotojų turi kontrolę, nors ir sudaryta jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis. Kontrolę turintis investuotojas tokią investiciją turi laikyti investicija į dukterinę įmonę ir jos apskaitai taikyti 16-ojo verslo apskaitos standarto „Konsoliduota finansinė atskaitomybė ir investicijos į dukterines įmones“ nuostatas, o kiti investuotojai savo investicijų apskaitai turi taikyti 15-ojo verslo apskaitos standarto „Investicijos į asocijuotas įmones“ arba 18-ojo verslo apskaitos standarto „Finansinis turtas ir finansiniai išsipareigojimai“ nuostatas.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Bendrai kontroliuojama ekonominė veikla – veikla, kurią jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties pagrindu vykdo du ar daugiau fizinių ar juridinių asmenų.

Bendrai kontroliuojamas turtas – turtas, kurį jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties pagrindu valdo, naudoja ir (arba) juo disponuoja du ar daugiau fizinių ar juridinių asmenų.

Bendroji kontrolė – jungtinės veiklos (partnerystės) sutartimi įforminta ekonominės veiklos kontrolė, kuri vykdoma tik visiems partneriams vienbalsiai priėmus esminius sprendimus finansiniais ir veiklos klausimais.

Investuotojas į pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamą įmonę – investuotojas, kuris yra įsigijęs pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamos įmonės dalį, tačiau nėra sudaręs jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties dėl šios įmonės bendrosios kontrolės.

Jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objektas – jungtinės veiklos (partnerystės) sutartimi įteisintas dviejų ar daugiau šalių išsipareigojimas vykdyti ekonominę veiklą ir bendrai ją kontroliuoti.

Konsoliduota finansinė atskaitomybė – įmonių grupės finansinė atskaitomybė, sudaryta ir pateikta kaip vienos įmonės finansinė atskaitomybė.

Kontrolė – įmonės teisė daryti lemiamą įtaką kitai įmonei, valdyti ir veikti kitos įmonės finansinę ir ūkinę veiklą siekiant iš šios veiklos gauti naudos. Kontrolė gali būti tiesioginė ir netiesioginė.

Nuosavybės metodas – apskaitos metodas, kai investicija į akcijas jų įsigijimo metu užregistruojama akcijų įsigijimo savikaina, o vėliau jos vertė padidinama (sumažinama), atsižvelgiant į investuotojui tenkančios įmonės, į kurią investuota, grynojo turto dalies pasikeitimus, įvykusius po įsigijimo. Investuotojo pelno (nuostolių) ataskaitoje parodoma investuotojui tenkanti įmonės, į kurią investuota, grynojo pelno (nuostolių) dalis.

Pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojama įmonė – įmonė, kurią bendrai kontroliuoja du ar daugiau fizinių ar juridinių asmenų. Kontrolės pasidalijimas turi būti įteisintas sutartimi, kad nė vienas iš kontroliuojančių asmenų atskirai negalėtų priimti lemiamų sprendimų.

Partneris – investuotojas, kuris su kitomis jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties šalimis yra sudaręs sutartį dėl jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objekto bendrosios kontrolės.

Reikšminga įtaka – galimybė nekontroliuojant įmonės dalyvauti priimant finansinės ir ekonominės veiklos sprendimus. Dažniausiai reikšminga įtaka yra tada, kai įmonė turi kitos įmonės akcijų, suteikiančių ne mažiau kaip 20 procentų balsų visuotiniame akcininkų susirinkime.

III. JUNG TINĖS VEIKLOS (PARTNERYSTĖS) SUTARTIES OBJEKTAS

4. Jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objektas pagal savo pobūdį gali būti įvairių formų. Šiame standarte nagrinėjamas jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objektas gali būti apibūdinamas kaip susitarimas:

- 4.1. dėl bendrai kontroliuojamos ekonominės veiklos;
- 4.2. dėl bendrai kontroliuojamo turto;
- 4.3. dėl pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamos įmonės.
5. Visoms jungtinės veiklos (partnerystės) sutartims būdingi šie požymiai:

- 5.1. sutartis saisto du arba daugiau partnerių;
- 5.2. sutartyje įtrauktas susitarimas dėl jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objekto bendrosios kontrolės.

6. Susitarimas dėl bendrosios kontrolės gali būti įrodytas keliais būdais. Registruojant apskaitoje ir parodant finansinėje atskaitomybėje investiciją į jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objektus turi būti atsižvelgiama ne tik į sutarties formą, bet ir į jos turinį, ir ekonominę prasmę.

7. Bendroji kontrolė gali būti sustabdyta, jei jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objektas yra reorganizuojamas arba bankrutuoja, arba jo galimybėms pervesti lėšas partneriui taikomas griežtas ilgalaikis apribojimas. Jeigu bendroji kontrolė tęsiama, šių įvykių nepakanka paaiškinti, kodėl investicijų į jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objektus apskaitai šis standartas netaikomas.

IV. BENDRAI KONTROLIUOJAMA EKONOMINĖ VEIKLA

8. Pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį bendrai kontroliuojamoje ekonominėje veikloje gali būti naudojamas partnerių turtas ir kiti išteklių neįregistravus įmonės kaip juridinio asmens. Kiekvienas partneris naudoja savo turtą, patiria sąnaudas ir prisiima išsipareigojimus. Bendrai kontroliuojamoje ekonominėje veikloje, kaip ir panašioje partnerio veikloje, gali

dalyvauti šio partnerio darbuotojai. Jungtinės veiklos (partnerystės) sutartyje paprastai nurodomi būdai, kaip partneriai pasiskirsto bendras pardavimo pajamas ir patiriamas sąnaudas.

9. Partneris, atsižvelgdamas į jam priklausančią bendrai kontroliuojamos ekonominės veiklos dalį, savo finansinėje atskaitomybėje parodo:

9.1. savo kontroliuojamą turtą ir prisiimtus įsipareigojimus, susijusius su bendrai kontroliuojama ekonomine veikla;

9.2. bet kokių bendrų įsipareigojimų, prisiimtų kartu su kitais partneriais bendrai kontroliuojamos ekonominės veiklos atžvilgiu, jam priklausančią dalį;

9.3. savo pajamų dalį, uždirbtą pardavus bendrai kontroliuojamos ekonominės veiklos prekes ar paslaugas, kartu su jam priklausančia bet kokių jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objekto patirtų sąnaudų dalimi;

9.4. savo sąnaudas, patirtas dėl dalies jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objekte.

10. Su bendrai kontroliuojama ekonomine veikla siejami partneriui tenkantys įsipareigojimai, turtas, pajamos ir sąnaudos parodomi atskiroje partnerio finansinėje atskaitomybėje, todėl, jei jis rengia konsoliduotą finansinę atskaitomybę, joje šių straipsnių tikslinti ar atlikti kitų eliminavimo procedūrų nereikia.

V. BENDRAI KONTROLIUOJAMAS TURTAS

11. Pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį gali būti bendrai kontroliuojamas turtas, kuris skiriamas bendriems tikslams. Toks turtas gali būti vieno iš partnerių nuosavybė arba partnerių bendroji nuosavybė ir naudojamas tam, kad partneriai iš jo gautų ekonominės naudos. Kiekvienas partneris gali gauti iš turto atsirandančios ekonominės naudos dalį ir kiekvienam iš jų tenka sutarta susidariusių sąnaudų dalis.

12. Partneris savo finansinėje atskaitomybėje parodo:

12.1. jam priklausančią bendrai kontroliuojamo turto dalį, klasifikuodamas ją pagal pobūdį;

12.2. savo prisiimtus įsipareigojimus, susijusius su bendrai kontroliuojamu turtu;

12.3. bet kokių bendrų įsipareigojimų, prisiimtų kartu su kitais partneriais bendrai kontroliuojamo turto atžvilgiu, jam priklausančią dalį;

12.4. bet kokias pajamas, uždirbtas pardavus ar panaudojus bendrai kontroliuojamo turto pagamintos produkcijos jam priklausančią dalį kartu su jam priklausančia bet kokių jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objekto patirtų sąnaudų dalimi;

12.5. kitų partnerių patirtas sąnaudas dėl jo dalies jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objekte.

13. Su bendrai kontroliuojamu turtu siejami partneriui tenkantys įsipareigojimai, turtas, pajamos ir sąnaudos parodomi atskiroje partnerio finansinėje atskaitomybėje, todėl, jei jis rengia konsoliduotą finansinę atskaitomybę, joje šių straipsnių tikslinti ar atlikti kitų konsolidavimo procedūrų nereikia.

VI. PAGAL JUNG TINĖS VEIKLOS (PARTNERYSTĖS) SUTARTĮ KONTROLIUOJAMA ĮMONĖ

14. Pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį gali būti kontroliuojama įmonė. Pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojama įmonė veikia kaip ir kitos įmonės, išskyrus tai, kad jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis nustato bendrąją šios įmonės ekonominės veiklos kontrolę.

15. Pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojama įmonė yra juridinis asmuo, kuris turi atskirą turtą, prisiima išpareigojimus, patiria sąnaudas ir uždirba pajamas.

16. Kiekvienas partneris turi teisę į pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamos įmonės rezultatų dalį.

17. Pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamos įmonės veikla savo pobūdžiu gali skirtis nuo partnerių veiklos arba gali būti susijusi.

18. Įsigijus investiciją į pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamą įmonę, investicija apskaitoje registruojama įsigijimo savikaina.

VII. PARTNERIO FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ

19. Investicijos į pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamą įmonę finansinėje atskaitomybėje parodomos taikant nuosavybės metodą, išskyrus atvejus, kai šios investicijos įsigytos numatant jas perparduoti arba pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis kontroliuojamai įmonei taikomi reikšmingi apribojimai.

20. Partneris, kuris sudaro konsoliduotą finansinę atskaitomybę, savo atskiroje finansinėje atskaitomybėje investicijas į pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis kontroliuojamas įmones parodo taikydamas nuosavybės arba savikainos metodą.

21. Savo investicijos į pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis kontroliuojamas įmones apskaitai taikydamas nuosavybės metodą, partneris turi vadovautis 15-ojo verslo apskaitos standarto „Investicijos į asocijuotas įmones“ nuostatomis.

22. Nuosavybės metodas pradamas taikyti nuo tos dienos, kai įmonė, į kurią investuota, pradeda atitikti pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamos įmonės apibrėžimą.

23. Partneris nustoja taikyti nuosavybės metodą nuo tos dienos, kai bendroji kontrolė nutrūksta ar pasibaigia.

24. Kai investicija į pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamą įmonę, anksčiau apskaitoje buvo užregistruota pagal 18-ąjį verslo apskaitos standartą „Finansinis turtas ir finansiniai išpareigojimai“, bet per dvylika mėnesių nuo įsigijimo datos nebuvo perleista, tada apskaitoje ji turi būti registruojama ir finansinėje atskaitomybėje parodoma pagal šio standarto 19 ar 20 punkto reikalavimus. Naujas apskaitos metodas turi būti taikomas retrospektyviai.

25. Jei investicija į pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamą įmonę buvo priskirta parduoti skirtam finansiniam turtui, tačiau per dvylika mėnesių nuo įsigijimo datos nebuvo perleista, investicijos apskaitos metodo partneris keisti neprivalo, jeigu balanso datą vykdomas pardavimo procesas ir nėra pagrindo abejoti, kad netrukus po balanso datos jis bus užbaigtas.

26. Kai pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojama įmonė tampa partnerio dukterine įmone, nuo tos datos savo investiciją jis turi apskaityti pagal 16-ąjį verslo apskaitos standartą „Konsoliduota finansinė atskaitomybė ir investicijos į dukterines įmones“.

VIII. PARTNERIO IR PAGAL JUNG TINĖS VEIKLOS (PARTNERYSTĖS) SUTARTĮ KONTROLIUOJAMOS ĮMONĖS TARPUSAVIO SANDORIAI TAIKANT NUOSAVYBĖS METODĄ

27. Jei partneris ir pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojama įmonė turi reikšmingų tarpusavio sandorių, tai nuosavybės metodu apskaičiuojant investicijų vertę, iš šių sandorių partneriui tenkanti pelno ar nuostolių dalis turi būti eliminuojama.

28. Kai partnerio turtas perleidžiamas pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamai įmonei ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje šis turtas dar neparduotas trečiajai šaliai, tai partneris turi pripažinti tik tą pelno ar nuostolių dalį, kuri priskirtina kitiems partneriams.

29. Kai partneris iš pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamos įmonės perka turtą, tai dėl sandorio atsiradusios savo pelno ar nuostolių dalies jis neturi pripažinti tol, kol tas turtas nebus perarduotas trečiajai šaliai.

IX. INVESTUOTOJO Į PAGAL JUNGGINĖS VEIKLOS (PARTNERYSTĖS) SUTARTĮ KONTROLIUOJAMĄ ĮMONĘ FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ

30. Investuotojas savo investiciją į pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojamą įmonę apskaitoje turi registruoti ir finansinėje atskaitomybėje parodyti pagal 18-ąjį verslo apskaitos standartą „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ arba, jei jis tai įmonei daro reikšmingą įtaką, pagal 15-ąjį verslo apskaitos standartą „Investicijos į asocijuotas įmones“.

X. INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS FINANSINĖJE ATSKAITOMYBĖJE

31. Finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte turi būti pateikiama:

31.1. jungtinės veiklos (partnerystės) sutarčių objektų aprašymas;

31.2. kiekvienos pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis kontroliuojamos įmonės pavadinimas, buveinė, veiklos pobūdis, valdoma dalis, ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas (nuostoliai) ir nuosavo kapitalo dydis;

31.3. investicijų į pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis kontroliuojamas įmones apskaitai taikomas metodas;

31.4. su jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objektais susijusios ilgalaikio ir trumpalaikio turto, po vienerių metų mokėtinų sumų ir ilgalaikių įsipareigojimų, per vienerius metus mokėtinų sumų ir trumpalaikių įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų dalys;

31.5. su jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objektu susiję nuostoliai, jei jie yra užregistruoti užbalansinėse sąskaitose;

31.6. neapibrėžtųjų įsipareigojimų, susijusių su investicijomis į jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objektus, sumos ir pobūdis;

31.7. kiti reikšmingi faktai, susiję su jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objektais.

XI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32. Šis standartas turi būti taikomas sudarant 2007 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansinę atskaitomybę. Jis gali būti taikomas ir sudarant 2006 metų finansinę atskaitomybę.